

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Вх. № 154 КД
Дата 25.02.25г.

До
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
К.д. 33/2024г.,
и присъединените към него дела

СТАНОВИЩЕ

от
Надежда Георгиева Йорданова, вносител
на искане за образуване на
конституционно дело

със съдебен адрес:

гр. София, ул. „Цар Иван Асен II“ № 23А,
имейл адрес legal@promeni.bg, тел. + 359
877 112 357.

Уважаеми конституционни съдии,

С настоящото и в предоставения с Ваше определение от 17.02.2025 г. срок предоставяме и моля да приемете следното становище по предмета на кд № 33/2024 г. и присъединените към него дела, както следва:

Производството е образувано на 14.11.2024 г. по искане на 65 народни представители от 51-ото Народно събрание, с което оспорват законността на произведените на 27.10.2024 г. избори за народни представители в 51-ото Народно събрание и съответно отчетения изборен резултат във всички многомандатни изборни райони (МИР; Решение №3972-НС от 30.10.2024 г. на Централната избирателна комисия, ЦИК) и обявените за избрани за народни представители (Решение №3998-НС от 31.10.2024 г. на ЦИК) въз основа на подредбата на кандидатите за народни представители според броя на получените предпочитания (преференции; Решение №3987-НС от 31.10.2024 г. на ЦИК) за кандидатите за народни представители от листите на ПП „Има такъв народ“, „ДПС – Ново начало“, „Възраждане“, „Алианс за права и свободи – АПС“, „ГЕРБ-СДС“, Коалиция „Продължаваме промяната – Демократична България“, „МЕЧ“, „БСП – Обединена левица“. По подаденото искане е образувано конституционно дело № 35/2024 г., по-късно присъединено към

конституционно дело № 33/2024 г. въз основа на определение от 26.11.2024 г.

В така образуваното производство, включително в присъединените дела, конституционният съд е намерил за необходимо и е допуснал експертиза със задача, като извърши преброяване на гласовете, подадени с хартиена бюлетина и с бюлетина от машинно гласуване, да установи:

– броят на подадените действителни гласове по кандидатски листи (партии, коалиции, независим кандидат) съответства ли на вписания в протокола на съответната секционна изборителна комисия;

– броят на подадените действителни гласове с бюлетини от машинно гласуване по кандидатски листи (партии, коалиции, независим кандидат) съответства ли на информацията от паметта на специализираното устройство за гласуване;

– протоколите на секционните изборителни комисии по чл. 273 от Изборния кодекс съставени ли са в съответствие с изискванията на чл. 274, ал. 3 от Изборния кодекс,

По Приложение № 1, 2 и 3, представени от вносителите по кд № 35/2024 г., както и в други секции, посочени от останалите вносители по присъединените конституционни дела.

След извършване на първоначалната експертиза, конституционният съд допуска с определение от 21.01.2025 г. графична експертиза със задача да установи дали знаците за отбелязване на вота на изборителя върху определени бюлетини за всяка от групите от съответните секции са поставени от едно лице.

В конституционното производство са представени и множество документи и справки от Централната изборителна комисия.

В периода 19-21.02.2025 г. въз основа на определение от 17.02.2025 г. ни беше предоставена възможност да се запознаем с доказателствата по к.д. №33/2024 г. С оглед на това, бихме желали да изразим следното становище:

Считаме, че документите и доказателствата, събрани по кд № 33/2025 г., не бяха предоставени в цялост на страните. Включително

данните от повторното преброяване по секции бяха предоставени на хартия, в табличен вид за всяка секция по отделно, без обобщение и без конкретни и обобщени констатации и изводи по поставените въпроси. Видно от представените в кориците по делото протоколи от проведени заседания на 14 и 16 януари 2025г., назначените вещи лица са представили нарочни подписани заключения от изготвените експертизи. Точни тези документи -подписаните от експертите предоставени експертизи, не бяха предоставени на страните за запознаване. Предоставено ни бе само заключението по допуснатата графологична експертиза. Липсата на информация в обобщен вид и заключенията на вещите лица пречат за възможността да вземем детайлно становище по поставените задачи.

От предоставеното заключение по допуснатата графологична експертиза е видно, че в определени секции действително са налице противоположни вмешателства в изборния процес, установени по безспорен начин по множество признаци, описани подробно от експертите.

Искаме да обърнем изрично внимание, че Конституционният съд следва да предостави пълна, точна и подробна информация за установените факти и обстоятелства, какви са констатираните нарушения, тяхната тежест, как всяко конкретно нарушение повлиява върху изборния резултат.

В горния смисъл е и определението на Конституционния съд по кд № 35/2025 г., в което се посочва: “Конституционният съд на основание чл. 66 от Конституцията е компетентен да се произнася по оспорване на законността на изборите за Народно събрание в цялост или частично. Правомощието по чл. 149, ал. 1, т. 7 от Конституцията може да се отнася както до произнасяне по оспорване на избора на отделен народен представител, така и на определеното представителство на партиите според решението на ЦИК. Във връзка с това Решение №2/16.02.2010 г. по к.д. №10/2009 г. очертава обхвата на дейността на Конституционния съд в разглеждания случай – да се установи не само наличието на изборни нарушения, но и тяхната връзка с получените мандати, оспорени като незаконни от вносителя на искането“.”

Във връзка с горното, както и с високия обществен интерес по дела № 33/2024г.; № 34/2024; № 35/2024 г.; № 36/2024 г. и № 35/2024 г. на Конституционния съд и ключовата роля на общественото доверие в изборния процес за легитимността на избраните институции, обръщаме внимание на необходимостта от ясни и подробни мотиви при произнасяне по всяко едно от твърдените нарушения, както ясна и точна комуникация по отношение на предстоящите решения.

Обществените очаквания са за максимална прозрачност и публичност както на мотивите, така и на данните, на база на които е взето едно или друго решение.

Добрите практики, които според нас биха повишили доверието в процеса на повторно преброяване, включват:

1. Публикуване на данните от повторното преброяване в отворен, машинночетим формат, на ниво индивидуални секции;
2. Публикуване на методиката, по която е извършено повторното преброяване;
3. Представяне на резултатите във визуално-разбираем вид.

Уважаеми конституционни съдии,

Моля да се запознаете с така представеното становище и да вземете същото предвид при постановяване на окончателно решение. Като с оглед повишаване на общественото доверие в дейността на Конституционния съд и на основание чл. 21, ал. 1 от Закона за Конституционния съд, предлагаме да се проведе открито заседание с участие на заинтересованите страни, на което решението да бъде обявено публично с участието на всички на членове Съда.

25.02.2025 г.
Гр. София

С уважение, ...
Надежда Йорданова